

**«Жылы жай шаруашылығы» пәні бойынша
Ұлттық біліктілік тестілеуге арналған
тест спецификациясы**

1. Мақсаты: Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында жұмыс істейтін педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген тұлғаларды аттестаттау барысында Ұлттық біліктілік тестілеуге арналған тест тапсырмалырын әзірлеу үшін құрастырылған.
2. Міндеті: Педагогтардың біліктілік деңгейінің біліктілік талаптарға сәйкестігін анықтау.
3. Мазмұны: 08120200 - «Жылы жай шаруашылығын ұйымдастыру» мамандығы, 3W08120201 – «Өсімдіктерді күтіп-баптаушы фитосанитар», 3W08120202 - «Жылы жай шаруашылығының операторы», 4S08120203 – «Жылы жай өндірісінің шебері» біліктіліктеріне арналған «Жылы жай шаруашылығы» пәні бойынша педагогтарды аттестациялауға арналған тест.

№	Тақырып	№	Тақырыпша
1	Қорғалған топырақ құрылысы	1	Қорғалған топырақ құрылымдарының түрлері, сипаттамасы.
		2	Қорғалған топырақ құрылымының түрін және оның мөлшерін таңдау
		3	Құрылыстарды орналастыру олардың құрылысының ерекшеліктері.
2	Жылыжай дайындау үшін қолданылатын құрылыс материалдары, жабындар	4	Жылыжай қаңқаларын жасау үшін қолданылатын құрылыс материалдары, жабындар.
		5	Мөлдір жабындар
3	Жылыжай құрылысы	6	Жылыжайлардың жіктелуі. Бір қабатты және екі қабатты жылыжайлардың құрылысы.
		7	Өнеркәсіптік жылыжай кешендерінің құрылысы.
4	Қорғалған топырақ құрылыстарын пайдалану және автоматтандыру	8	Қорғалған топырақ жылыту жүйесі.
		9	Жарықтандыру, желдету, қорғалған топырақ пен жылыжайларды суару.
5	Қорғалған топырақ көкөніс өсіру	10	Жылыжай үшін топырақ дайындау .
		11	Тұқымдарды егуге дайындау.
		12	Көкөніс дақылдарының көшеттерін өсіру агротехникасы.
		13	Тұрақты жерге көшет отырғызу.
		14	Қияр өсірудің агротехникасы
		15	Қызанақ өсіру агротехникасы.
		16	Бұрыш және баклажан өсіру агротехникасы
17	Жасыл дақылдарды өсіру.		
6	Көкөніс дақылдарын зиянкестерден, аурулардан және арамшөптерден қорғау	18	Көкөніс дақылдарының негізгі зиянкестерінің сипаттамасы, көкөніс дақылдарының зиянкестерінің алдын алу және күресу шаралары.
		19	Көкөніс дақылдарының негізгі ауруларының сипаттамасы, көкөніс дақылдарының ауруларының алдын алу және күресу шаралары.
		20	Тұқымдықты және отырғызу материалдарын дәрілеу технологиялары.

		21	Көкөніс дақылдарын қолайсыз жағдайлардан, зиянкестерден, аурулардан және арамшөптерден қорғау жөніндегі жұмыстарды жүргізу кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтау.
7	Жылыжайдағы өнімді жинап алғаннан кейінгі жұмыстар	22	Топырақты өңдеу. Органикалық және минералды тыңайтқыштарды енгізу. Минералды тыңайтқыштарды қолдану кезіндегі қауіпсіздік ережелерін сақтау
Мән мәтіндік тапсырмалар (мәтін, кесте, графика, статистикалық ақпараттар, суреттер және т.б).			

4. Тапсырма мазмұнының сипаттамасы:

Қорғалған топырақ құрылысы.

Қорғалған топырақ құрылымдарының түрлері, құрылымның сипаттамасы. Қорғалған топырақ құрылымының түрін және оның мөлшерін таңдау. Бақшаларда және бақшаларда құрылыстарды орналастыру және олардың құрылысының ерекшеліктері, топырақты өңдеу әдістері. Тұқымдық материалды себу әдістері. Көшет отырғызу әдістері. Өсімдіктерді суару нормалары мен уақыты. Өсімдіктердің түр белгілері. Көкөніс өсімдіктерінің биологиялық ерекшеліктері. Дайындық жұмыстарын орындау кезінде еңбекті қорғау ережелері. Көкөніс дақылдарын өсіру бойынша жұмыстар.

Жылыжай дайындау үшін қолданылатын құрылыс материалдары, жабындар.

Құрылыс қаңқаларын жасау үшін қолданылатын құрылыс материалдары, жабындар. Мөлдір жабындар.

Жылыжай құрылысы.

Жылыжайлардың жіктелуі. Бір қабатты және екі қабатты, тунельді типтегі құрылыс. Өнеркәсіптік жылыжай кешендерінің құрылысы

Қорғалған топырақ құрылыстарын пайдалану және автоматтандыру.

Қорғалған топырақ құрылыстарын жылыту. Жарықтандыру, желдету, қорғалған топырақ пен жылыжайларды суару. Қорғалған топырақ құрылысы үшін топырақ дайындау Тұқымдарды егуге дайындау. Жылыжайларда, пленкаларда көкөніс дақылдарының көшеттерін өсірудің агротехникасы. Тұрақты жерге көшет отырғызу. Қияр өсіру агротехникасы. Қызанақ өсіру агротехникасы. Бұрыш пен баклажан өсіру агротехникасы. Жасыл дақылдарды өсіру.

Көкөніс дақылдарын зиянкестерден, аурулардан және арамшөптерден қорғау.

Көкөніс дақылдарының негізгі зиянкестеріне сипаттама. Көкөніс дақылдарының зиянкестерін алдын алу және күресу шаралары. Көкөніс дақылдарының негізгі ауруларының сипаттамасы, көкөніс дақылдарының ауруларының алдын алу және күресу шаралары. Тұқымдық және отырғызу материалдарын дәрілеу технологиялары. Көкөніс дақылдарын қолайсыз жағдайлардан, зиянкестерден, аурулардан және арамшөптерден қорғау жөніндегі жұмыстарды жүргізу кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтау.

Жылыжайдағы өнімді жинап алғаннан кейінгі жұмыстар.

Топырақты өңдеу. Органикалық және минералды тыңайтқыштарды енгізу. Минералды тыңайтқыштарды қолдану кезіндегі қауіпсіздік ережелерін сақтау.

5. Тесттің бір нұсқасындағы тест тапсырмаларының қиындығы: тест тапсырмаларының қиындығы 3 деңгейде беріледі: базалық деңгейде (А) – 25 %; орташа деңгейде (В) – 50 %; жоғары деңгейде (С) – 25 %.

Базалық деңгейдегі тест тапсырмалары қарапайым білім мен дағдыларын пайдалануға, түсушінің ең төменгі дайындық деңгейіне баға беруге, белгілі бір нұсқаулардың көмегімен әрекеттерді орындауға, қарапайым дәлелдер мен ұғымдарды пайдалануға негізделген.

Орташа деңгейдегі тест тапсырмалары негізгі білім мен дағдыларын дұрыс пайдалануға, жаңа жағдайларда қарапайым модельдерді тануға, деректерді талдау мен салыстыруға, жүйелеуге, дәлелдерді қолданып, ақпаратты жалпылау мен қорытынды жасау қабілеттерін бағалауға негізделген.

Жоғары деңгейдегі тест тапсырмалары неғұрлым күрделі білім мен дағдыларын пайдалануды, тапсырмалардың күрделі модельдерін тануды, мәселелерді шешу үшін білім мен дағдыларын біріктіруді, күрделі ақпаратты немесе деректерді талдауды, пайымдауды, тұжырымдарды негіздеуге бағытталған.

6. Тест тапсырмаларының формалары: Бір дұрыс жауапты және бір немесе бірнеше дұрыс жауапты таңдауға арналған жабық формадағы тест тапсырмалары.

7. Тест тапсырмаларын орындау уақыты:

Бір тапсырманы орындаудың орташа ұзақтығы 1,5 – 2 минутты құрайды.

8. Бағалау:

Аттестация кезінде тестілеудің жиынтық балы есептелінеді.

Бес жауап нұсқасынан бір дұрыс жауап таңдалған тапсырма үшін – 1 балл, дұрыс орындалмаған тапсырмаға – 0 балл алады.

Бірнеше жауап нұсқасынан барлық дұрыс жауаптар үшін – 2 балл, жіберілген бір қате үшін – 1 балл, екі және одан көп қате жауап үшін – 0 балл беріледі.

9. Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1. Өтешқалиев А. Көкөніс өсіру технологиясы. Алматы. Білім. 2012ж.
2. Федотова Н.В. Ауылдық бақша қожалығындағы егіншілікті өндіру сақтау және өнімді өңдеу. Мәскеу «Академия» баспасы, 2016ж.
3. Ашықбаев Н., Есіркепов У. «Өсімдік қорғау». Астана.: Фолиант, 2010ж.
4. Шуваев Ю.Н., Теплицы, парники, укрытия для садов и приусадебных участков.- Ростов н/Д.,1997
5. Джантасов, Бойко С.Б., Кошман К.К., Авзалов Р.Ф., Теплица: от А до Я. Алматы, 2011г.
6. Апарин Б.Ф. Топырақтану. Мәскеу «Академия» баспасы, 2015ж.